

da ju tako nedostojno postapanje rečeno učitelja izazvalo nas jedino to, što se taj gospodin nije obukao u bijelu odjeću, kako bi običavaju njegovi predci, stari Rimljani, kad se kao kandidati pohadjali po gradu sakupljajući i prosjačke glasove. Kad, da si je taj puzavac na taj način osigurao više glasova, te da je tomu doprinesao i naš poglavar, koj da uvijek iziđe nedostojne zasloge toga učitelja-prosjaka. Zaslužan je svakako taj gospodin, jer odkad bijaše izabran u ravnateljstvo ovdavnje glasse, svaki put da je svirati i star s k u h i m n u; zaslužan je i zato, što je naš otok, da mu dađe veću važnost prenesao u sred o c e a n a l. Za sada ne navadjamo ostale njegove zasloge. Kako se pako on u školi ponaša, to je naragredna stvar, jer učitelj imadu služiti stanovitoj struji, a na ostalo nije se vrijedno obzirati!

Bojati se je uvijek, da takvi obziri nadvladaju, dok se toliko upliva pušća fakturama, koji sa školom ne dolaze u neposredni doticaj i dckle škola bude služila više za provadjanje političkih namjera nego li za višenjenu zadaću, radi koje bijaše ustrojena.

Dokle sveobća prosvjeta neprođe među sve slojeve pučanstva, nenasadimo da će biti občina, budi kakva oblast autonomna, kojoj nije zadaća baviti se izključivo sa školama, zlobotvorno djelovati na poduku u didaktičkom pogledu, već se nasuprot bojimo, da će na štetu nauke i liči obuke uvijek drugi obziri uplirati.

Na takve zaključke dođjomo promišljajući već od davnna o stanju našega učiteljstva u obće, napose pako na naših otocih. O tomu dalo bi se jošto mnogo razmišljati i pisati, nu nećemo više da duljimo prepuštajući pojedincem, društvom i oblastim, da traže i pronadju proti bolestim odnosajem kripka lieka.

DOPISI.

Iz Rovinskoga sela početkom agusta. Biti će brzo petnaest godina, da juru ovdje željeznica, a njezino službeno osoblje nije još nikad poroda dalo ni najmanjoj tužbi, već se je uvijek ponašalo prema našem puku pristojnim i hvale vrijednim načinom. No žalibože sada nije već tomu tako. Bit će tomu valjda brzo dvie godine, što je za konduktera na ovoj pruzi neki čovjek tadjinac, koji nepostupa uljudno sa putnicima kako bi to morao činiti. Govore, da kad je jednoga večera zatvorio u kuppe naše ljude, da se je o njima veoma uvredljivo izrazio njemački prema makinistom. Ako je to istina, o čemu neimamo razloga da dvojimo, morao bi biti kažnjem strogo. Nego on si je valjda mislio, da se prostim kmetom može svašta reći, da oni neznaju njemački. Ali kako bi pametno mislio došao bi do zaključka, da je pogibljivo vrijeđati ljude bilo u kojem jeziku. U ostalom dokle se stvar riečka, njem svršava neka bude, ali kada se šake dižu prestaje šala. Tako se je primjerice na večer dne 27. pr. m. na dan Kanfanarekoga samnja u prepriki sa nekom ženskom toliko zaboravio, da njoj je zaliepio zašutnicu, radi česa da je ona rekla, da će ga odmah tužiti. Stavimo, da je imao pravo, ali nije liepo ni pristojno dizati ruke na nijednoga, a još manje na žensku. Sreća i Bog, da je to bila neka tadjinka. Ali Bože satuvaj da je bila koja naša, taj gospodin bio bi skupo zaušnicu platio. Radi toga preporučamo toga gospodina konduktera njegovoj oblasti, da ga poduču o uljudnosti, pak će poiti sve pravo kako i do sada.

Iz Pomjanjine početkom agusta. Pomjanjski dopisnik „Edinosti“ u br. 56—57 razjasnio je aramatnu agitaciju koparsko-bujake gospode za biranje novoga občinskoga zastupstva. Manjem da je imao dođati i ovi činjenicu, da čitateljstvo imado jasniju sliku u rečenom bezsravnom djelu. Moatove preko naše Dragovje su počeli mjeriti na Krkavčanscine pa se o tim djelom dovuklo sve gore do Lupara. Vjeruje mi, da ovrkovim postupanjem od strane izabrane gospode, pobjegne i nehotice smjeh oviden.

Istina vam je, da prosti naši kmeti medsobom kažu: ili se gospoda pomahnitala ili nas drže za niemo blago. Mjere mostove za cestu, koja bi imala preko mosta, a cesti ni duha ni slaha? Treba ba znati, da su od Karkavca gore do Lupara po Dragonji, na trih mjestih mostov mjerili, a kad bi preko rečenih mostovh cesta imala proći, stajala bi sila boja novaca a neki skoro nikakvomu prometu služila, izuzamti tu i tamo kakvomu pojedincu.

Pa neka nepristrani čitaoci kažu nijeli rečeni sud na svom mjestu?

Nu ta gospoda bi si mogla već jednodopamitati, da nije naš kmet prosto blago, ako setu i tamo i s godosti slipe pokarava. Dobar si on sud o svemu stvaru, ter sam sebi kažu: gospodine, na takov način nećeš me spraviti sa led. Kad bi rečeni gospoda tole ljubavi imala do tužnoga našega kmeta, morala bi graditi cestu od Kopra do Maroziga, koja je za tamojnije kiteljstvo potrebita kako svagdanji kruh. Zašto se ne popravi cesta od koparske vale gore do Starja, koja je dan i noć rabljena? Zašto se u toli žalostnom stanju drže ceste: maljake vodeće u Kostabonu, Karkavce itd. Vi znate gospodo, da bi sve to malo pomoglo kod izbora, za to nam treba slušati šior Pjera pa obećavati ono, što upliva, da naše nezastite trbušare na jasliah držimo? Budi Boga hvala naš narod vas je počeo dobro shvaćati, pa vam nerjčuje, ter vas izbjegava samo kad može. Što vi pako sumnjate i tužite naše svećenstvo sad u Kopru sad u Trstu, to vati kažemo javno, da mi naše pošteno svećenstvo častimo i njemu prepušćamo, da se brani od prostačkoga vašega napadaja. Ja kad nas potrebovalo bude, branit ćemo ga i mi. Što naše prodauce hukate, da nas imenuju Kroatii, to vam smjelo i očitio kažemo, da smo mi Slovenci i istarski Hrvati prava braća i bratstvu si dajemo ruku pomoćnicu, da se branimo od vašega napadaja. Žive imamo primjere pred očima, kako mirno Buzaćani, Pastinci itd. rade poslie što sa se vašega i vaših prodanaca jarma izbarili, a vam zadajemo tvrdu vjeru, da više ni nas nebudete kupovali, niti zarobljavali. Do vidova kod novih izbora!



Franina i Jurina

Fr. Čo Jurino! prosim te lepo biš veroval, da san seoslevnu ruknu zlavenoval, kada san videl onoliko Halabljanu v Reke.

Jur. A kada to?

Fr. A oni dva dni ča j' bil naš prestiviti cesar v Reke.

Jur. A zaš si se čudil jušto Halabljanom, ter ih je bilo na tisaća i tisaća iz sveh stran?

Fr. Čul san ti se pogovarati pred jedno mesec dan, da j' na Halablje nekoliko brkateh i bradateh ljudi, ki se boje naše narodne banderi crvene, bele i modre kako i deca zvončari.

Jur. A zaš to?

Fr. Te nemoti misle, da ako ju samo vide, da te bit pod „Hrvatsku“ prodani.

Jur. A ha! pak . . .

Fr. Pak san se krital, da su šli v Reku, da se nisu bali, da te bit prodani pod „Hrvatsku“ od onch bander crveneh, belch i modreh, ke su se po Reke videte svaki dva tri koraki.

Jur. Ja se pak čudim, da nien ču v Reke stresali — kada se je tako boje.

Fr. A ja stresali? Ne znaš još onu, da strah je vrag. Ma ni jih toliko ni strah bilo ne, nego v Reke ni onega žandararji, ki su stresati, namigevati i nagovarati preti banderan.

Jur. Čul san i ja čul, da j' tamo neki, ki se rad zabada va tuji posli, kako i huda stomanja . . .

Fr. Trebada nima drugoga prisa — ma ako buden samo još jedan punat zičihal, ču ti pak povedet se ča su to za jeni muzički, ki se boje banderi, od kuda su i kako se zovu.

Jur. Dragi ti ne pačaj se u ničeren.

Fr. A ja nepačaj! Zatuč ču je va „Naša Slaga“ sveh redon, neka zna ja ken su se spravili, ako buden sar, kako san ti ono prvo rekal, još jedan punat zičihal.

Jur. Najbolje bi bilo, da o nijednemu ni ne povedaš, da po celen svete ne doznaju, da j' ovdaha još nemech i be-dasteh ljudi.

Fr. Na moju puru imai pravo. Najbolje im je reč: ala kume, kume, ikoda da brageše nosite.

Fr. Biš ti Jare veroval, da te talijanska gospoda storit mosti preko vod i reke?

Jur. Dragi ti nebudi nemi. Oprtaljaki veliki inženjer meri cesti kada se napije, ma za mosti neće ni fut, zaš se boji, da bi preko va voda pal.

Fr. Ma beči da j' prišlo s Pereča pune vriče.

Jur. Ja, ono ča je onemu tata polji jucti ostalo.

Fr. Ter se hvale krajeli i šarenjaki, da te frajati osam dan kada budu balotacioni.

Jur. Reci njim reci neka plate ono, ča su prvi put potreli i polokali.

Fr. Aj vero ča!

Različite viesti.

Otac Fr. Dobrovič. O našem suzemljaku čitamo u Splitskom „Narodu“ od 4. t. m. Sutra dne 5. t. m. ostaviti će Split i našu krsnu Dalmaciju akrosam pošten i dobar otacbenik, pravi šarenik i uzoran Franjevac, pravi sljedbenik franjevačkog reda veleč. gos. Otac Frane Dobrovič gvardijan samostana sv. Franje na Obali. Sada kao 70 godišnji starac mora ostaviti stroj narod i samostan, koga je u kratko lipe podigao, te poći kao oficijator Bazilike sv. Antuma u Padovu, jer ga denuncirade, da je širio hrvatstvo i strančario, dočim nije drugo skrivio, nego da je njegova plemenito srce pošteno kucalo za sveta Hrvataku stvar. Našem istarskom bratu (otac Frane rodom je sa otoka Cressa), obljubljenom O. F. Dobroviču želimo dobar put i kriepko zdravlje, da može još jedared vidjeti svoj obljubljeni Split i narod, koji će uvijek u grudima nosit ljubav prema vrijednom i skromnom starcu. Sretan put do vidova! Danas oprostilo se od Otca Frane veliki broj njegovih štovatelja. Polazi sutra jutrom u 5 sati željeznicom put Šibenika.

Dr. Dianka Vitezića, zastupnika na carevinskom vieću, druga „Poslanica“ kojom obavještuje svoje birače o svojem zastupničkom djelovanju u saborskom razdoblju 1885—1891. U Trstu, tiskom tiskare Dolenc, 1891.

Svojeom drugom „Poslanicom“ polaze naš vrak i bivši zastupnik na carevinskom vieću presv. g. dr. Dianko Vitezić račun o svojem djelovanju tečajem posljednjih šest godina, jer su kod nas takove okolnosti — kao što sam g. pisao u uvodu kaže — da zastupniku nije moguće sabrati svoje birače, stupiti medje iste i položiti njim račun o svojem djelovanju.

Kad našega dičnoga zastupnika poznati je i onako svakomu našem čitatelju pa sam o tom nestreba ovdje obširnije govoriti. — Knjiga obviše 224 stranice osmine, vrlo je ukusno tiskana na finom papiru. Hrvati u Opatiji. Hrvatska Nizza, Opatija. To već sada svietoznano gojilišće. raste i ljepša se sve to više. Dvie su dobe godine, u kojih biva više posjedivana: zimsko i ljetno. U zimsko doba dolaze u nju ljudi s raznih strana, da se naužiju blagoga podnebjia; u ljetno doba pako, da se kupaju u našem hrvatskom sinjem moru. Zimi jih dolazi više nego li ljeti. ali i broj ljetnih posjetitelja sve to više raste; jer nridjaju, da se mogu ne samo kupati u blagotvornom moru, nego da podnebi i ljeti prija: neima čestih kiša, koito jih ima u raznih gorskih predjelih, kamo gospoda obično ljeti zalaze, i nije tako vruće kako se možda mnogim čini. Kopneni i morski vjetrovi kao da se natječu medju sobom, koj da jače ublaži ljetnu žegu. Osobitom radostju bilježimo, da ju od neko doba posjećuju ne samo bližnji Hrvati, koji su i prije neg se ju u svietu saznavo za Opatiju, rado u njoj boravili, nego takođerj Hrvati iz daljih krajeva. Medju njimi da spomenemo: slonovitoga slavistu, dvorskoga savjetnika Vatroslava Jagića, profesora slavenskij jezika na bečkom svecilištu sa njegovom selecijenjom obitelji, koj provadja u Opatiji školske praznike svo već drugu godinu; glasovitoga pjesnika gosp. Ivana Trakića, umirovljenoga višega vojničkoga častuika i bivšega velikoga čupana sa njegovom hčerkom; ravnatelja kraljevske realke u Zagrebu, Jos. Torbara, predsjednika „jugoslavanske“ akademije. Osim njih nalazi se u Opatiji već dulje vremena umirovljeni vojnički stotnik Sabljak sa svojom čestitom hčerju, a sada sa kratko vrijeme dr. Prebeg, odvjetnik i bilježnik u

Djakova sa svojom veštovanom gospođom, i drugi. Ima nekoliko i drugih Slavcna. Mi se tomu vrlo radujemo. Koliko nam je poznato, svi se zadovoljni sa boravkom u Opatiji, i stalni smo, da će pristići glas naše Opatije medju svuovimi prijatelj i znanci, gdje god jih imaju, to da će Opatija sve to više biti posjećivana od Hrvata i Slavcna u obće.

Otvoravanje gospodarstke — šumarske izložbe u Zagrebu. Srećano otvorenje izložbe obaviti će se dne 15. kolovoza u 10 sati prije podne. U prostor pred sveučilištem imadu pristup samo pozvanici uz pozivnicu. Pozvanici ulaze u izložbu sa Frankopanske ulice.

Sam srećani čin odpočima točno u 10½ sati sa glasbenom produkcijom, zatim sledite govori predsjednika gospodarstkega društva, na što Nj. preuzrič. g. ban proglašuje izložbu otvorenom a isa toga zavrsuju srećani čin zajednički sbor svih zagrebačkih pjesačkih društava.

Po tom sledi razgledanje izložbe po dostojanstvenih i ostalih pozvanicah. Ostalo občinstvo ima pristup samo na ostali izložbeni prostor.

Potankosti programa izraditi će se u današnjoj sjednici eksekutivnoga odbora.

Ulaznice. Ciena ulaznica ustanovljena je ovako: ulaznica prvoga i drugoga dana 1 for. za osobu, ostale dane 30 nvd., u nedelje i blagdane 20 nvd. Knjižice sa 20 ulaznica stoje svaka 3 for. Permanentne ulaznice za odbornike i oveće izložitelje 5 for., a za ostalo občinstvo 10 for.

Vozne cienne. Sa svih strana stižu izložbenom odboru upiti glede popustbine voznih ciena na željeznica i parobrodih. Imamo gleda toga javiti, da popustbina za posjetitelje izložbe na parobrodih i željeznicah neima žalibože nikakvih. Nu kr. ugar. drž. željeznica i južna željeznica obrekoše, da će uprišćiti više posebnih vlakova u Zagreb uz obajene cienne. Ravnateljstvo ovih prometnih zavoda objaviti će posebno, kada polazi koji posebni vlak u Zagreb.

Posebni vlak. Već smo posljednji put javili, da će riečki Hrvati posebnim vlakom posjetiti izložbu u Zagrebu, i da će se istom moći pridružiti i istarski Hrvati. Ovih dana dobili smo tiskane pozive, koje ovih u cijelosti pretiskavamo za naše milo čitatelje. Evo glavnoga:

P. n. gospodine! Posljednji riečki dogodjaji jasno dokazuju, da bi stanoviti krugovi htjeli pokazati, da je hrvatska svijest na Rieci izumrla, a da se pod riečkim Hrvati krije par usijanih glava. Ovo je nastojanje uzaludno, jer su Hrvati na Rieci svakom prigodom znali ustrajnim, silavim i složnim radom svojim protivnikom pokazati, da oni žive i napreduju i da duboko osjećaju uz ostalu svoju braću svaku sreću i nesreću, radost i nevolju, koja zadesuje zajednicu im otačbini Hrvatsku. Baš u ovoj namjeri riečki Hrvati bi posebnim vlakom morali posjetiti jubilarnu izložbu Hrvatskoga gospodarstkega društva u prestolnici svojoj, bielom Zagrebu. U tu svrhu bija na sastanku održanom dne 3. t. m. izabran odbor „ad hoc“. Potankosti ovoga izleta nudi se održevanje, ali odučeno je verasada, da će posebni vlak krenuti iz Rieke preko Karlova u Zagreb dne 6. rujna (septembra) t. g. Točan sat i vozna ciena najviti će se naknadno. Ostaje već sada ustanovljeno, da se u Zagreb putuju zajednički, a da se svatko vraća, kada mu se bude prohtjelo, svakako unutar roka od 14 dana od odlaska razunajuci, i to kojim god od osobnih vlakova, koji redovito obće između Zagreba i Rieke. Svako, koji želi sudjelovati, neka se najdalje do 25. t. m. javi kod podpisano: Gjuro Ruzič, veletržica i predsjednika odbora na Rieci. I neka mu kao predvrat vožnje priloži svotu od for. 5, koja će se, naravno, kod isplate vozne karte u obzir uzeti. Dođimo se odbor, komu bje povierena organizacija izleta, časti ovime Vase gospodarstvo najuljudnije pozvati, da svojim sudjelovanjem kod izleta pomogne osvjergati što najviti napjech ovrnu patrijotičnom podhvatu, Vse podjedno molli, da izvolite prbuditi zanimanje za ovaj izlet u krugu svojih znansca i prijatelja.

Sa odučimam štovanjem
Gjuro Ruzič, predsjednik.
Taj poziv popraćen je drugim, koj glasi ovako:
P. n. gospodine!
Kako se iz privitog pod „I. poziva“ vidija, riečki Hrvati zauzimo dne 6. i 7. rujna (septembra) t. g. posebnim vlakom posjetiti jubilarnu izložbu gospodarstkega društva u Zagrebu. Dođimo tu Vašem u

spodstva prihvaćujemo, čast nam je obznaniti vam, da se vlaku riečki Hrvata mogu pridružiti Hrvati ostaloga Primorja i susjedne Istre, i da će nam biti osobito milo, ako se u tim većem broju izletu pridruže, te mu uspjeh osiguraju. Poznajući Vaše otačevništvo, pozivamo Vas, da ovaj patriotski poduh Vašim sudjelovanjem kod izleta poduprete, te Vas podjednako molimo, kao kod Vaših sugrađana, a suzaca i prijatelja zanimanje za izlet probuditi nastojite. U ostalom opazimo, da će posebni vlak stati kod nekotjih postaja, koje će odbor naknadno naznačiti.

Dakle riečki Hrvati će posjetiti posebnim vlakom izletbu u Zagreb dne 6., 7. i 8. septembra. Tomu vlaku mogu se pridružiti i istarski Hrvati. Tko se želi pridružiti nek se oglasi kod veletržca gosp. Gjura Ružića na Bieci najdalje do 25. t. m. i nek mu pošalje predjuma vožnje svotu od 5 for. Tom svotom stalno bit će plaćena više polovica vožnje do Zagreba i natrag. Koiko bude više učestnika, toliko će oštatar svote biti manji.

Kako doznajemo kane i narodni zastupnici Istre prvih dana meseca septembra u naš krasni Zagreb, a mi sudimo, da bi se imali predložiti dogovori to se svi istodobno temelji. Pošto priredjuju i braća Slovenci za dne 6. septembra posebni vlak, komu će se pridružiti izletnici iz Trsta, Gorčke i Krassa, mogli bi istim vlakom krenuti naši prijatelji iz gornje Istre, kojim je teško na Bieku.

Iz Mošćenica. Pišu nam od tamo, da se je dne 26. p. m. desilo nekoliko gospode iz Bieke u onom mjestancu. Neznase se za stalno, konom namjerom su došli, ali možda zlom nju, buduć je bilo među njima i Hrvata. Školaku su djecu plaćali i gostili, koja su im pjevala hrvatske pjesmice upravo krasno. Na njihovom odlasku stala jedna "kritarica" napajati našu djecu vrteći se poput "pikora u loncu", te vikati: oigé tutto, šolo no zivio". Pošto se je sama izrazila, da je s onom gospodom dobro prošla, mislim, da može šuti, te joj trebata prst među vrata sabadati. Ona nek radi promislid okale sa njoj otac i majka, pa nek više što ju je volja, a nevino mladež nek u miru pušti. Svoj gospodski stol nek svojom sukijom briše, a tudje nek su joj daleko. Nek prodje u "blažen" zemlju i tuj nek se krišiti svojim "viva", ili nek se odnese u usdjarski "orazg" pa će joj biti slobodno zvati rogatog mjadjarskog "jelena".

Pozdrav Istarskog Hrvata. Namio sam skupiti u cjelinu sve moje pjesme pod naslovom: "Pozdrav istarskog Hrvata". Nekeje su bile tiskane u raznim hrvatskim listovima, a veći je dio neiskani. Nisa tu glasovi Preradove lire, ali sa iskreni i neprijiljeni odasaji mog mladoga srca, pa se nadam, da će mi se hrvatsko občinotvo odazvati predplatom. Polovice čistog dobitka namjenio sam "Bratovšćini brv. ljudi u Istri". Knjiga će obizati preko 160 strana, u cijena joj je jedan forint. Bit će ukusno tiskana i opremljena u tiskari Drag. Albrechta u Zagrebu. Novci i predplatni arci šalju se na moje ime kod gg. Čorak i Drug. Zadar. Praporučujem se još jednom rodoljubnom hrvatskom obćinstvu, te se biljezim

Rikard Katalinić-Jeretov
(Veljko Jeretov.)

Veselica. Delalskega podpornega društva u Trstu. Naše radničko društvo pripravlja za dne 23. t. m. veselicu, da proslavi svatogodišnja uspomenu na blagoslovljenje društvene zastave. U nedelju 13. t. m. biti će u crkvi sv. Antona novoga svečana sv. misa, kod koje će pjevati "Slovensko pevsko društvo" slovensku misu "Slava Stvarniku". U crkvu doći će članovi sa zastavom i glasbom na čelu. Poslie podno u 6 1/2 sati biti će veselica sa bogatim programom u vrta "Mondo novo".

Društveni odbor pozivlje k sv. misli i k veselici sve svoje članove i prijatelje društva.

Hrvatska čitaonica u sv. Petru u župi priredjuje za dne 23. t. m. u vlastitih prostorijah glasbeno-deklamatornu zabavu sliedećim programom:

- 1.) Prosvol. 2.) "Večer na Savi" pjeva sbor. 3.) "Djed i unuk" deklamacija. 4.) "Noćni stražari" pjeva sbor. 5.) "Pat za zdravje" soloigra u I. činu. 6.) "U Soji" pjeva sbor. 7.) Tombola.

Poslie zabave skupna večera.) Početak u 8 sati na večer.

Likvidacija tvrdke Morpurgo & Parente u Trstu. Jučerašnji tršćanski listovi javljaju, da mora likvidirati stara i velika tvrdka "Morpurgo & Parente" koja biljase

u trgovačkoj svezni sa poznatim milijonarom Rotchildom. Članovi tvrdke jesu sami Rodovi, koji će se znati po židovskom običaju iz škripa izkopati. Kod te tvrdke imadu bratca Rotchild oko 2 milijona forintha.

Izložbeni vestnik. Pod tim naslovom izdaje ekeektivni odbor gospodarsko-šumarske izložbe u Zagrebu hektografirani list, koji donasa vijesti o svih slobodizložbe, podatke o posjetu iste, o priredjenju raznih a izložbom skopanih podhvatna, zabava, u kratko a svemu što se tiče izložbe. List izlazi za sada jednom na dan a budeli potrebno, izlazi ti i više puta na dan. Urednik je listu Dr. Ivo Matlin. Tko bi želio izdati donati o izložbi, neza se obrati na uredništvo "Izložbenog vestnika".

Iz Metavunščina. Javljaju nam, da se talijansko-krnjelaka gospoda sve to svoje izmjeniraju čim se većina bližaju obćinski izbori u onoj obćini, i čim smo bliže naknadnim izborom za državni sbor. Oni se klata ne samo po bližoj okolici, već se odvaže čak do Karojbe i Montrilje. Gdje nemogu ništa osobno opraviti, tamo šalju pisma i dupise moleć kmetove, da dodju na pogovor u Morovno ili da donesnu novaca na izplatu dugu. Nekoji su njim odlučno odgovorili, da njim dogovora netrebata, a drugi, da će platiti svoj dug kad tomu bude vrijeme.

Ti "usrećitelji" našega puka pošli su slati u pojedine podobćine poznati talijanski časopis "Il Mattino" izlazeći u Trstu, kojega uređuju naši izdajice, najljudi naši protivnici. No tim neće ništa postići, jer nismo slepi ni gluhi. Nago-varaju također pojedine seljake, da glaraju kod predatojejih izbora za državni sbor za grofa Waldersteina, no mi ga prepukamo Talijanskom i Krnjelom jer znademo dobro što je dična "Naša Sluga" o njemu pisala i jer imamo avoga kandidata, komu se nikada izneveriti nećemo, a to je naš dični dr. Laginja.

Posebni vlak što ga priredjuje "Ljubljanski Sokol" za posjet zagrebačke izložbe, krenuti će iz Trsta dne 6. septembra u pol noći, te će se sastaviti na svih postajah do Zidanog mosta, gdje će se sdružiti s drugim vlakom, koji polazi iz Maribora u 3 sata u jutro put Zagreba, gdje će biti u 10 sati svečani doček.

Iz Keparščina piše nam prijatelj S. t. m. Još nije prestalo pisanje o nećućenim dogodišnjih za vrijeme izbora ovogodišnjih; još nisu prestali težki uzdasaji prevarenih ljudi, koje savjest ljuto grize što izdadoše svoje osjećaje i rođjenu braću svoju. Još traju pato vapaji naših starijih boraca, koji za domovinu svoju ljute muke pretrpiše, ipak talijanske novine, ne pazeci na svoja sramotna dosadašnja nedjela, ljuto nas crna i kloveću i danas. Jedno vieću na naše svećenike, druge kore nas i javno nas tuže, da smo mi izdajice "talijansko Istre"; treće brane avog glasovitog zastupnika Vergottinija, za kog su pitali u Beču: "Što će ovaj mali", četvrte prieta nam unapred sa nekom borbom, ili bolje, da će pripraviti biti za svako moguće kreševu itd.

Ja neću ovom prilikom reći ništa o našem svećenstvu, držeći se one: "za čisto zlato hrđa se nehvata", niti ću spomenuti što o njihovom "čestitost" zastupniku Vergottiniju. On si je stekao u Beču neumrlu slavu, koja ja nemoga opisati — slavu, koju trnovi vienac mora da krasii, zajedno sa avom njegovom strankom. Ja ću se samo obazriti na njihova prigovore što nas kore, da smo tobože svemu neuglasju mi Slaveni krivi, i ponešto na poruku za kreševu.

U čemu nas, gospodo talijanci, nadjoste, da smo pretjeranci ili buntovnici? Zar u tom, što želimo naše slavenske škole i naš slavenski jezik da se u uredu navede? Zar zato, što bresnimo jednoga težaka od vaših razbojničkih ruku, da ga živa ne izprekidate? Il možda za to, što gledamo i nastojimo, da im židovske interese na posudjeni novac ne uzimljete? Zar za to što želimo, da izabavimo ljude iz rabakog stanja, pod kojim su do danas stenjali; što im želimo pribaviti život, kakav dolikuje čovjeku kršćanin? Ako nas radi toga, gospodo talijanci, odsudijujete, mi se upravo veselimo, jer su naši zahtjevi opravdani, osnivaju se na zakonu i božjem i ljudskom.

Spominjete borbu, a kakovu; zar je nama borba zabava? Aj i nedao je Bog!

Ako vi nazivljete borbu to što plaćate glasove na izboru po for. 10 i više (kao u Pomzaju), što obećavate ljudem, da će biti slobodni od zemljarine i svakog drugog danka, samo ako ide vaš zastupnik na car. vieće; da lovite siromašne šćudnjare i obećavate im od 500—1000 for., ako izneverje slavenska stranka (kao što ste

obećavali dvojici u Krkavcu); što dolazite k ženam i obećavate im 100 for. samo ako okrenu miza na vašu stranku (isto u Krkavcu), što davate jela i pića do mile volje, štrašite ljude, da nikakvu parnicu na sud dobiti neće, ako za vas ne glasuju itd. Ako vi, gospodo talijanska, orakove čine nazivljete borbom i da čete u svako vrijeme na nju pripraviti biti, mi Slaveni ne možemo dogo, nego čestitati vam na liepom uspjehu, i želiti vam, da i na dalje produstite u takovom pravcu, samo nas od takovih čina Bože oslobodi, jer se to u poštenom ljudskom društvu strogo zabranjuje, a takove se ljude nazivlje, da su: varalice, lukavci, farizeji i licumjeri. U takovo kolo mi nismo nigda stupili, a i nećemo dok je Bog i pravda s nama.

Mi ćemo dakako stupiti na izobre, glasovati po svomu ikustavu i osjećaju, dobrom voljom a ne silom ni prevarom.

Vama ostavljamo na volju, da činite što hoćete, kao i dosad, pošto smo sigurni, da ništa izposlovati nećete, a i vi ste o tomu više nego uvjereni, jer je bez sumnje vaša bolje poznata nego nam ona izjava vašeg koparskog prvaka, kad je za vrijeme posljednjih izbora uzviknuo! "Mi ćemo biti Talijani dok imamo novaca, a kad novaca nestane, tad ćemo svi biti Hrvati."

Na zdravlje dakle, gospodo talijanska! Draško.

Listnica uredništva.

Gosp. R. K. u. Z. Onaj gospodin zalazi se u Kastvu. Srdčan odazvati! Gosp. M. u P. Kako ste citali u posljednjem broju, pretkao Vas je drugi. Yama isto brata. Prijateljski odzvat! Gosp. F. u Y. I. Vas je pretkao vaš drug, nezaboravite nas u buduć; da ste sam zdravo!

Listnica uprave.

G. M. R. Škrljevo. Dne 14. julija 1899 poslaste for. 2, koje ubilježismo za god. 1887; dne 17. marča 1890 poslaste for. 5 za 18-8, 1889 i pol god. 1890, a dne 6. agusta 1891 for. 2 za pol god. 1890 i pol god. 1891; dugujete nam dakle još for. 1 za IL tečaj 1891.

Lutrijski brojevi

	Dne 3. agusta.				
Trst	7	11	3	39	24
Ljub	21	84	13	64	39
Budapest	47	59	5	88	60

	Dne 12. agusta.				
Prag	34	21	19	77	69
Lavov	15	23	26	62	73
Hermannstadt	5	43	57	66	14

Javna zahvala.

Ovime se najzardajše zahvaljujem g. Matu Ribariću u c. kr. inžiniru u Sarajevu, što je obdario našu mladu školu sa 100 for., te gosp. Pavlu Baričeviću u Lošnju za pripomoć od 3 for. Bog dao, te naši mnogo nasliednika u miloj nam Istri, gdje nam valja uvijek imati na misli onu: "pomozimo si sami, pomoz' će nam i Bog". Gg. darovateljem uz hrvatski pozdrav srdačna hvala!

U Vranji, dne 10. agusta 1891.

Fran Martinko
šape-upravitelj i štitezlj.

Javna zahvala.

Stanovništvu obćine Lindara bez iminike broja, bez razlike dobe, stališa i političkih stranaka, za sjajno izkazano mi šćutiti prigodom mogega odlaska — tronut najzardajše zahvaljujem. Lindarci! vjerujte mi, da ću Vaše šćastne suze držati najsladjom i najdragocjenijom uspomenom moge života. — Najljepše zahvaljujem i onim velečastnim svećenikom iz okolice, koji su potekli, da se samnom oproste, a onima s kojima se lično nisam mogao oprostiti, ovim putem šaljem najzardajšiji: s Bogom.

Novalja, 5. agusta 1891.

Marijan Marki
nadužitelj.

Br. 1725.

Natječaj.

Ovime se raspisuje natječaj na mjesto tajnika kod ove obćine sa godišnjom plaćom od 700 forinta, koje će se dotičnik izplaćivati u anticipativnim mjesečnim obrocima iz ovdješnje obćinske blagajne. Između molitelja dati će se prednost onima, koji se izkazuju sa podpunom praksom u obćinskim poslovima, dotično onima, koji u kojejgod obćini službuju.

Od molitelja traži se podpunu poznavanje hrvatskoga, kao ujednoga, onda talijanskoga i njemačkoga jezika. Molbe neka se podpisanoše počelju u roku od 14 dana, računajući od dana uvrćenja ovoga oglasa u službeni list "Osvrtačote Trisestina".

Glavarstvo obćine

Kastav, 12. agusta 1891.

Glavar: **Mamić**, a. v.

Br. 753.

Razpis

stalne službe ravnajućega učitelja III. vrsti na jednorazrednoj mješovitoj pučkoj učionu u Alturi sa hrvatskim nastavim jezikom a talijanskim kao predmetom.

Molitelji moraju biti također neposobljivi za naknadno poučavanje tjeroučaka. Plaća je ustanovljena u pokrajinskom zakonu od 14. decembra 1888 br. 15 (iv god. 1889 l. m. u. b.)

Molbe neka se šalju podpisanošu školskomu vieću propisanu putem u teku četirjuh tjedana.

Od c. kr. kotarskog školskog vieća u Puli dne 9. agusta 1891.

Predsjednik: **Rubelli**

Br. 644.

Razpis natječaja.

Razpisuje se natječaj za mješovito obćinsko tajnika-blagajnika, sa hrvatskim uredovnim jezikom, za obćinu Baška, na otoku Krku, uz plaću godišnju od 500 for. koju će brati u odnosnih obročih koncem svakoga mjeseca iz obćinske blagajne. — Uz plaću može računati na iadašnu izvanredne dohodke i zaslužbe od posebnika.

Natječatelji imaju do 1. rujna (septembra) t. god. podicieti podpisanošu svoje molbe potkriepljene svjedocbami sposobnosti, ako su već možda gdje drugdje kao obć. tajnici služili, neporočnog ponašanja, ponašanja talijanskoga a ne trgovačnisti i njemačkog jezika.

Izabrani imati će svoje službovanje nastupiti polovinom dojučer mjeseca rujna (septembra).

Baška, na Krku, 2. kolovoza 1891.

Obćinski odbor.

2-3

Natčelnik:
Juraj Čubranić

30-20 **Marijacejske želudacne KAPLJICE**



prilavljene u ljekarni kod angjele Kurava C. Brady-a u Kromerihu (Moravska) štete staro, obće poznato sredstvo, koje okrepiljujući djeluje kod slabe želudacne probave. Prave su samo one, ako su providjene sa polag očitomom zaštitnom znakom i podpisom. Cijena malo boce 40, velike 70 avč. Vrat trvorine jest naznačena. Predavaju se u svih ljekarnah.

UZAJEMNO DRUŽTVO „La Mutua“

The Mutual Life Insurance Company of NEW-YORK

Najbogatije i najvješće osiguravajuće društvo na život.

utemeljena 1842 na pakoj uzajamnosti.

lamčevna zaklada s 1. siečnom 1891 for. 367 miliona

Austrijska podružnica po ministarstvu dozvoljena o tim izjeonacna ostalim narodnim društvom.

Koli zakonita kucija toli sve pričuve premija austrijskoga poslovanja ostaju uloženi u Austriji

Prinjeri. 3-25

polica, koje sada iztiju


Prinjer br. 1.

Polica br. 44511 ličuća se mješovitog osjegovaranja za 10000 dolara (for. 25000) iztude sada. Isplaćena premija iznaša samo 6932.50 dolara dočim je onaj, koji ima pravo na tu isplatu, primio posrh osjegovarane svote od 10000 dolara također imali prihod 6052 dolara, ukupno dakle 16052 dolara (for. 60120)

Generalno ravnateljstvo za Austriju U B e č u. I. Lohkowitzplatz broj 1. Zastupstvo za Trst, Frenorje, Dalmaciju i Trient u Trstu ulica: Canal Grande br. 2.

Glasnom agencijom u Trstu upravlja **F. Tarabochia** u uredu zastupstva.

U radionici klepara 15-23 **JUSTA BIASUTTI**



opunomoćena graditelja vodovoda u željeznih cievih Via Bariera vecchia Trst br. 10 gradi i drži na skladištu krepčije u pomodah, sa stolice sa ili bez peči iz cinka Trsto gradjevac, te izvadjja i druge radje kleparski na najviše cijena. Drži na skladištu šćestiljke proti porenospori (miklirna) po for. 3.50 i strojeve za sampran je traja.

Što imade

strojeva

za gospodarstvo i obrt, za domaću i drugu porablu, dobiju se na skladu tvrke

Živica i druga u Trstu
ulica Zonta br: 5
ave garantirano i jeftino.

Za sada preporuča osobito svoje vinske tiskalice, mlince, sisaljke itd. Izradjuje vodovode, mlince i ostale tvornice na paru i vodu.

Rečena tvrdka preporuča se sl. občinstvu za obilate naručbe. 14-

500 goldinarjev

zagotavlja se vsakomu, koji ne bi bil našel pomoći po uživajući svetovnovalnega maltoznega preparata. 4-4

Kašelj, hripavost, nadoha, katar v plućih in sapniku, izvrški itd. prenehajo že po nekoliko dnevih; na stošine jih je že vpehom uživale in priprav. Maltoza ni nikakojno strdivo, ampak nareja so po delovanju stada na koruzo. Na razpolaganje so spričevali prihi autoritet. Cena: v steklenico se zabojem 3 gl., 4 steklenice 5 gl., 12 4-3 steklenice 9 gl.

Adolf Zenkner,

iznajditelj maltoznega preparata v Berolinu.



Put u Ameriku

ZA

**NEW-YORK, CHICAGO,
SAN FRANCISCO,
I OSTALE GRADOVE NORD AMERIKE
BUENOS-AYRES,
MONTEVIDEO I ROSARIO
DI SANTA FE.**

Izdaju direktne biljeve

Mate Šverljuga Vinko Šverljuga
PIJUNE. PUZINE.

Mate Pollich

TRST Piazza Nogaizanti br. 2. 36-52

Enrico Rovere & Co.

TRST. Via Ponterosso i Via Nuova 14.

SKLADIŠĆE

stakla, porcelane i stietiljka; staklene ploče, jednostavne prozirne, i neprozirane, dvostrukie i bojadi-sane. Zrcala u velikom izboru.

Preuzimlje izradbu stakala za zgrade i zimske cvjetnjake uz cienne, koje se neplaše konkurencie.

Velik izbor svih staklenih predmeta rabljenih u obitelji, pivarnah itd. itd. Pošiljke idu u pokrajino bez carine. 13-52

Sve strojeve za gospodarstvo i vinogradarstvo!



Plugove, brane, valjke, strojeve za sijanje, za košnju, za obraćanje sena, konjske grablje, tiskalice za seno, mlaticnice, strojeve za vucitbu lokomobile, triere, mlinove za čišćenje žita, strojeve za trebljenje kuruze, HICKSOVEI strojeve za rezanje krme, mlinove za drobnu melju, strojeve za rezanje repe, mlinove za voće, tiskalice za voće, strojeve za tiskanje grozdja i vinske tiskalice tiskalnic za masline, strojeve proti peronospori, strojeve za lupljenje voća, sprema za sušenje voća i povrća, vinske sisaljke, sprema za konobu, sisaljke za vodu, okrugle pile, decimalne težulje, težulje za blago, separatori za mlieko, dizaljke za posudje, vrtaće strojeve, samostalno djelujuće tiskalice krme, nraće strojeve, strojeve za čišćenje lana itd.

Sve izvršeno izvedeno. — Jamstvo, ugodni uvjeti za plaćanje, doba pakova!

Skladišće gospodarskih i vinogradarskih strojeva

Ig. Heller, Beč

II. Fr-terstrasse br. 78.

Bogato ilustrovane, od 144 stranica, cionike u njemačkom, talijanskom i slavenskom jeziku šalje se na zahtjev badava i franko. Solidna zastupstva ustrajati će se posred.

Lidavatelj i odgovorni urednik **Mate Mandić.**

FILIJALKA

C. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda

za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplaćila.

V vrada, papirjih na 4-dnevni otkaz 2 1/2%, 30-dnevni otkaz 2 3/4%, 3- 3%, 5-mesečaj 2 1/2%, 6- 2 3/4%.

Vrednostima papirjema, glasećim na zapolose, kateri se nabavajo v okrogu, pripozna se nove borestna tarifa na temelju odgovori od 8 oktobra, 12. oktobra in 3. novembra.

Okrožni oddel.

V vrada, papirjih 2 1/2%, za vsako svota.

V napelesnih brez obresti

Nakaznice

za Dunaj, Prago, F. G. G. Brno, Lvov, Tropolje, Reko kakor za Zagreb, Arad, Bosen, Gradec, Hermannstadt, Inomest Celovec, in Ljubljano — brez troikava

Kupnja in prodaja

vrednostij, diviz, kakor tudi navozenje kuposav 24-15 pri odbitku 1 1/2%, provizije.

Predujmi.

Na jamčevane listine pogoji po dogovoru, Z odprtju kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodi.

Na vrednostni obresti po pogodi.

Uložki v pohranu.

Spječavaju se v pohranu vrednostni papirji, zlat ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodi.

Trst, 25. februvarja 1891. 15-24

Vinski ekstrakt.

Za trenutno napravo izvrstnega zdravega vina, kojega ni moči razločiti od pravega naravnega, priporočam to že skušane specialiteto. Cena: 2 kil. (ki zadostajeta za 100 litrov vina) 5 gl. 50 kr. Recept priloži se gratis. Jamčim najbolji vseh in zdrav izdelek.

Spirita prihrani,

kdor uporablja mojo nenadkriljivo esenca za sjačevanje žganih pijac; ta esenca podeli pijacem prijeten, rezek okus in se dobiva le pri meni. Cena 3 gold. 50 kr. za kilo (za 600-1600 litrov) vsteri pouk o uporabljanju.

Razum toh specialitet povzajem vsakovratno esence za izdelovanje ruma, kasjaka, snih likiriv itd najbolje in nenadkriljivo kakovosti. Recepti prilagajo se gratis. Cenik franko.

Karl Filip Pollak,

Essenzen-Specialitäten-Fabrik

in PRAG.

15-20

Iščejo se solidni zastopniki.

LJEKARNA

A. K E L E R

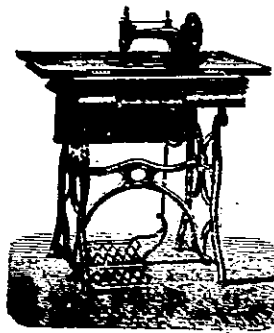
nasljednici Rondolini

utemeljena godine 1769.

TRST,

Via Riborgo br. 13.

Razprodaje sliedeće osobitosti: Glasovite i prave šastro iz Brešije, željezo sa Chinom Mallesi. Obično bakalarero mlje; isto olje sa jodom i željezom. Elixir Coca okripljujući i probaviljujući. Elixir China proti groznici. Anasterijska voda za usta. Tekući sopun proti ozebinam. Obće poznatu vodu katrama i učtrivajuća katrama. Kašica proti potajnim bolestim. Ladijska esenca, ljek proti rubobeli. Ekstrakt Tamarinda sa Antila. Vino sa Chinom poput Marsale okripljujuće želudac Prašak za zube bijeli i razlčasti. Prašak ciparki bijeli i crveni itd. itd. 16-25 NB. Primaju se naručbe za tuzemstvo uz pogodbe povoljne i uz pouzće.



Petar Braido

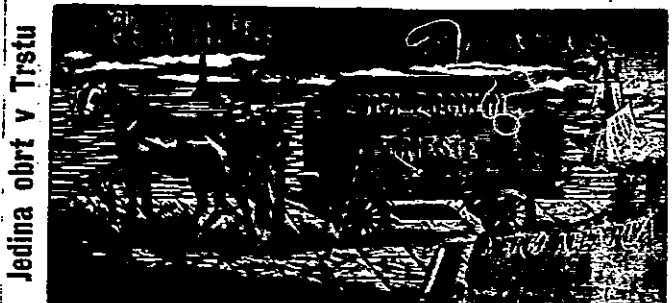
mekanički kovač 13-34

prodava ilvaće strojeve uz sliedeće cienne:

Singer obiteljske sove po for. 36
strelaje 45
Strojevi Titaulta 55
Howe za krojače i postolare po 88
Jamstvo za 5 godina. Preuzimlje bilo koje naručbe za širaće strojeve — bilo koje radnja mekanička. Prodava strojeve nove i rabljene.

Ulica: Pozzo bianco br. 3 u Trstu.

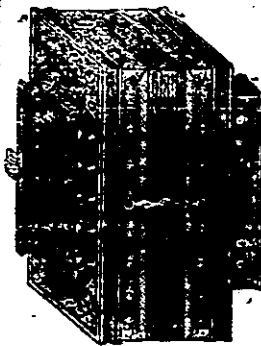
Dignutjem slobodne lake nize naznačena roba jest slobodna od carine, radi toga nudjam okolici i pokrajini.



Jedina obrt v Trstu

Jedina obrt v Trstu

Zastori (satori) ovoženi ili iz kaucuka, nepremociivi, bijeli i crni radjeni rukom. Primajuć platno iz najglasovitijih tvornica iz Češke, Feldkirchena, Beča itd. itd. jesam polozeju, da odolim bilo kakovoj konkurenciji. — Prodaje i uzajmljuju vrecé i svakojake prirodine. 5-13



Ivan Chero

skladišće i tvornica muzikalnih nastroja sa popravci i zamjenami. Harmoničke strune i muzgredno.

Citare na izbor od for. 8, 12, 18, 25 i više. Harmonike na meh od for. 4, 8, 12, 16 i više. Ustne harmonike od nvé. 10, 20, 30 i više.

Corso br. 39. Trst.

Singer-ovi šivaći STROJEVI

jesu samo tada IZVORNI ako su proviđjeni priležećom zaštitnom markom.

Najnoviji fabrikat Singera Manufacturing i Comp. New-York jest visokoručni izvorni „IMPROVED“ STROJ

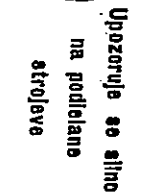
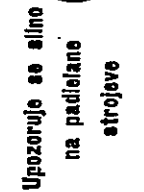
za porabu obitelji i u obrtne svrhe. Bez ladjice, krećući se na ocelnih šifljah sa vrlo laganim i tihim micanjem, čini

1000 bodaca u jednom času Dobiva se jedino kod 13-25

G. Neidlinger

Trst, Corso; Palača Salem Generalni zastupnik za srednju, sjevernu i istočnu Europu.

Upozoruje se silno na padielane strojeve.



Tiskara Dolac.